

Dosarul nr. 2r-108/23
2-19153598-01-2r-06032023

Prima instanță: Judecătoria Cahul, sediul Central (jud: A. Sârbu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (jud: G. Vavrin, N. Bondarenco, I. Dănăilă)

DECIZIE

21 iunie 2023

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Viorica Puica

Ion Malanciuc

Oxana Parfeni

examinând recursul declarat de Iuri Dimitrov,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de
Compania Națională de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Sud împotriva
lui Iuri Dimitrov, intervenient accesoriu Serviciul Fiscal de Stat, Direcția Sud, cu
privire la încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și

la cererea reconvențională depusă de Iuri Dimitrov împotriva Companiei
Naționale de Asigurări în Medicină cu privire la repararea prejudiciului material
și moral,

împotriva încheierii din 16 ianuarie 2023 a Curții de Apel Cahul, prin care
a respinsă ca fiind nefondată cererea lui Iuri Dimitrov cu privire la repunerea în
termenul legal de declarare a apelului și restituit apelul declarat de Iuri Dimitrov
împotriva hotărârii din 25 octombrie 2022 a Judecătoriei Cahul, sediul Central,
ca fiind depus în afara termenului legal,

c o n s t a t ă :

La 25 septembrie 2019, Compania Națională de Asigurări în Medicină,
Agenția Teritorială Sud a depus cerere de chemare în judecată, concretizată
succesiv, împotriva lui Iuri Dimitrov, cu privire la încasarea primei de asigurare
obligatorie de asistență medicală (f. d. 4-5, 41, 95).

A solicitat admiterea acțiunii, încasarea de la Iuri Dimitrov în beneficiul
Companiei Naționale de Asigurări în Medicină a sumei de 4 056 de lei, cu titlu
de primă de asigurare obligatorie de asistență medicală, încasarea sumei de
3 025,78 de lei, cu titlu de penalitate de întârziere pentru perioada 02 aprilie 2019
– 16 aprilie 2021, precum și a sumei de 1 233,02 de lei, cu titlu de penalitate de
întârziere pentru perioada 17 aprilie 2021 – 14 februarie 2022.

La 03 noiembrie 2020, Iuri Dimitrov a depus cerere reconvențională
împotriva Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, prin care a solicitat
restituirea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală achitată în fondul

AOAM pentru anul 2019, în sumă de 3 267,10 de lei și repararea prejudiciului moral, în mărime de 200 000 de lei (f. d. 30-31 verso).

Prin încheierea din 21 aprilie 2021 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, a fost atras în proces, în calitate de intervenient accesoriu, Serviciul Fiscal de Stat, Direcția Sud (f. d. 58-60).

Prin hotărârea din 25 octombrie 2022 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, a fost admisă parțial acțiunea.

S-a încasat de la Iuri Dimitrov, în beneficiul Agenției Teritoriale Sud a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, prima de asigurare obligatorie de asistență medicală pentru anul 2019, în mărime de 4 056 de lei și majorarea de întârziere, în mărime de 717,91 de lei.

S-a încasat de la Iuri Dimitrov, în beneficiul statului, taxa de stat, în mărime de 150 de lei, de la care a fost scutită reclamanta, prin efectul legii, la depunerea prezentei acțiuni.

În rest, cererea de chemare în judecată s-a respins, ca neîntemeiată.

S-a respins cererea reconvențională depusă de Iuri Dimitrov împotriva Companiei Naționale de Asigurări în Medicină cu privire la repararea prejudiciului material și moral, ca fiind neîntemeiată (f. d. 107, 112-115 verso).

La 16 decembrie 2022, Iuri Dimitrov a declarat apel împotriva hotărârii din 25 octombrie 2022 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, prin care a solicitat repunerea în termenul legal de declarare a apelului, admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe, cu dispunerea rejudecării cauzei (f. d. 117-119).

Prin încheierea din 16 ianuarie 2023 a Curții de Apel Cahul, a fost respinsă ca fiind nefondată cererea lui Iuri Dimitrov cu privire la repunerea în termenul legal de declarare a apelului și restituit apelul declarat de Iuri Dimitrov împotriva hotărârii din 25 octombrie 2022 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, ca fiind depus în afara termenului legal (f. d. 125-129).

La 08 februarie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Iuri Dimitrov a depus la Curtea Supremă de Justiție, cerere de recurs împotriva încheierii din 16 ianuarie 2023 a Curții de Apel Cahul, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea încheierii instanței de apel, cu restituirea spre rejudecare a cauzei în ordine de apel (f. d. 138-139).

În motivarea recursului, a invocat că nu a recepționat dispozitivul hotărârii din 25 octombrie 2022 a Curții de Apel Cahul, iar despre emiterea hotărârii propriu-zise a aflat de la Președintele Judecătoriei Cahul.

La fel, a obiectat că argumentele expuse în încheierea contestată sunt neîntemeiate, întrucât ar exista motive de admitere a cererii sale de repunere în termenul de declarare a apelului.

La 20 februarie 2023, Iuri Dimitrov a depus la Curtea de Apel Cahul o cerere, prin care a solicitat înregistrarea recursului depus împotriva încheierii din 16 ianuarie 2023 a Curții de Apel Cahul, care a fost eronat depus la Curtea Supremă de Justiție (f. d. 136).

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele cauzei rezultă că copia încheierii din 16 ianuarie 2023 a Curții de Apel Cahul a fost recepționată de către recurentul Iuri Dimitrov la 27 ianuarie 2023, fapt ce se confirmă prin avizul poștal de recepție (f. d. 132).

Astfel, se constată că recurentul Iuri Dimitrov s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 08 februarie 2023, în termenul legal.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea încheierii, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

După cum rezultă din actele cauzei, la 16 decembrie 2022, Iuri Dimitrov a declarat apel împotriva hotărârii din 25 octombrie 2022 a Judecătorei Cahul, sediul Central, prin care a solicitat repunerea în termenul legal de declarare a apelului, admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe, cu dispunerea rejudecării cauzei (f. d. 117-119).

Prin încheierea din 16 ianuarie 2023 a Curții de Apel Cahul, a fost respinsă ca fiind nefondată cererea lui Iuri Dimitrov cu privire la repunerea în termenul legal de declarare a apelului și restituit apelul declarat de Iuri Dimitrov împotriva hotărârii din 25 octombrie 2022 a Judecătorei Cahul, sediul Central, ca fiind depus în afara termenului legal (f. d. 125-129).

La adoptarea acestei soluții, instanța de apel și-a fundamentat concluziile pe dispozițiile art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, care statuează că instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Verificând legalitatea încheierii instanței de apel, în raport cu motivele recursului și cadrul legal aplicabil speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată ca fiind justificată concluzia instanței de apel cu privire la depunerea apelului de către Iuri Dimitrov în afara termenului legal și lipsa temeiului de repunere a apelului în termen.

În susținerea opiniei enunțate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție învederează prevederile art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, potrivit cărora termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Cu referire la norma legală enunțată, Completul de judecată constată că dispozitivul hotărârii Judecătorei Cahul, sediul Central, a fost pronunțat la 25 octombrie 2022 (f. d. 107), respectiv, termenul de 30 zile pentru depunerea cererii de apel, prevăzut de art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, a început să curgă la data de 26 octombrie 2022, ziua imediat următoare pronunțării dispozitivului hotărârii și a expirat la 24 noiembrie 2022.

Cu toate acestea, apelul împotriva hotărârii din 25 octombrie 2022 a Judecătorei Cahul, sediul Central, a fost depus de către Iuri Dimitrov, doar la 16 decembrie 2022, prin urmare, cu depășirea excesivă a termenului legal (f. d. 117-118).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție nu poate reține ca fiind plauzibile susținerile lui Iuri Dimitrov, precum că dânsul a recepționat dispozitivul hotărârii primei instanțe și nu a cunoscut despre emiterea acestuia, or, prevederile art. 362 din Codul de procedură civilă nu condiționează începerea curgerii termenului de declarare a apelului din momentul recepționării dispozitivului hotărârii, ci din momentul pronunțării acestuia.

Mai mult decât atât, se va nota și faptul că Iuri Dimitrov a fost citat legal pentru ședințele de judecată desfășurate în cadrul primei instanțe, stare de fapt ce se confirmă prin avizele poștale de recepție anexate la actele dosarului (f. d. 27, 90).

Suplimentar, actele cauzei confirmă și faptul că la 23 noiembrie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Iuri Dimitrov a expediat în adresa Judecătorei Cahul, sediul Central, o cerere, prin care a solicitat eliberarea hotărârii pronunțate de prima instanță, circumstanță care servește o dovadă în plus a faptului că dânsul, la momentul adresării, era conștient de faptul emiterii hotărârii pe marginea prezentei cauze (f. d. 110).

În aceeași ordine de idei, conform procesului-verbal al ședinței de judecată din 20 octombrie 2022 din cadrul Judecătorei Cahul, sediul Central, se atestă că pârâtul Iuri Dimitrov era prezent și, corespunzător, a cunoscut despre faptul întreruperii ședinței de judecată pentru 25 octombrie 2022, atunci când urma să aibă loc deliberarea și pronunțarea dispozitivului hotărârii (f. d. 104-106).

Totodată, Completul de judecată va ține cont și de faptul că Iuri Dimitrov a avut un rol procesual activ pe parcursul examinării cauzei în prima instanță, fapt ce se confirmă atât prin depunerea acțiunii reconvenționale împotriva Companiei Naționale de Asigurări în Medicină (f. d. 30-31 verso), cât și prin depunerea multiplelor cereri în adresa instanței de judecată, inclusiv cererea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și cererea cu privire la emiterea unui aviz consultativ (f. d. 74-77).

Astfel fiind, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că instanța de apel, prin prisma dispozițiilor art. 116 din Codul de procedură civilă, care prevede că persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță, corect a refuzat în repunerea în termen a apelului declarat de Iuri Dimitrov, or, instanței nu i-au fost prezentate probe incontestabile care ar confirma imposibilitatea îndeplinirii actului procedural în termen.

În plus, Iuri Dimitrov, având calitatea procesuală de pârât în acțiunea inițială (principală), dar și cea de reclamant în cadrul acțiunii reconvenționale, trebuia să depună toată diligența în vederea exercitării drepturilor și obligațiilor sale, ca parte în proces. Or, repunerea în termenul de îndeplinire a unui act de procedură este un beneficiu acordat de lege titularului de drept, având un caracter excepțional, în sensul că o astfel de cerere este admisibilă doar în cazul în care depășirea acestui termen se datorează unor cauze temeinic justificate.

Cu titlu subsidiar, Completul de judecată va reitera că omiterea termenului legal de declarare a apelului nu poate fi imputat instanței de judecată, dat fiind faptul că în sensul art. 56 alin. (3) și 61 din Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Față de cele ce preced, se atestă legalitatea încheierii din 16 ianuarie 2023 a Curții de Apel Cahul, prin care a respinsă ca fiind nefondată cererea lui Iuri Dimitrov cu privire la repunerea în termenul legal de declarare a apelului și restituit apelul declarat de Iuri Dimitrov împotriva hotărârii din 25 octombrie 2022 a Judecătorei Cahul, sediul Central, ca fiind depus în afara termenului legal.

Se va menționa că admiterea spre examinare a unui apel tardiv, ar avea un efect incompatibil cu principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 din Convenție și ar încălca dreptul intimatului la un proces echitabil, or, jurisprudența constantă a CtEDO statuează că înrăutățirea unei situații juridice, care a devenit irevocabilă datorită aplicării termenului de prescripție sau care ar fi trebuit să devină irevocabilă dacă termenul de prescripție s-ar fi aplicat, este incompatibilă cu principiul securității raporturilor juridice (hotărârea din 18 iunie 2008 pe cauza *SRL Dacia versus Moldova*, cererea nr. 3052/04, § 77).

Distinct de cele constatate și având în vedere că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar criticile invocate de către recurent sunt nejustificate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat de Iuri Dimitrov și va menține încheierea din 16 ianuarie 2023 a Curții de Apel Cahul.

În conformitate cu art. 427 lit. a), 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Iuri Dimitrov.

Se menține încheierea din 16 ianuarie 2023 a Curții de Apel Cahul, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Compania Națională de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Sud împotriva lui Iuri Dimitrov, intervenient accesoriu Serviciul Fiscal de Stat, Direcția Sud, cu privire la încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și la cererea reconvențională depusă de Iuri Dimitrov împotriva Companiei Naționale de Asigurări în Medicină cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Viorica Puica

Judecători

Ion Malanciuc

Oxana Parfeni